

• DOMOLJUB •

Izhaja zvečer vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide dan poprej. Cena mu je 80 kr. na leto. Inserati se sprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Slovenskemu ljudstvu
v poduk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 2. Naročnina in inserati pa: Upravništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Št. 13.

V Ljubljani, dné 6. julija 1899.

Leto XII.

Liberalci — sleparji!

II.

Ali so pa liberalci za ljudstvo? za ubogo delavsko ljudstvo? Pojdite! pojdite! Ali ne vidite, kako bi najrajši do korenine iztrebili v deželi vsako združništvo! Ščujejo, kolnejo, obrekujejo, natoleujejo uboga konsumna društva in zadruge, da se Bogu smili! Saj ne pravimo, da ni nikjer nobene napake in pomanjklivosti. A zakaj pa ne pomagajo, da bi se te napake odpravile, da bi se zadruge izpopolnile in povzdignile? Zakaj le preklinjajo? Zakaj ne privoščijo človeške besede in človeškega imena nohenemu, ki je pri takem društvu? Ves svet govori o tem, da le zadruge še morejo rešiti kmeta gotove pogube; vse države snujejo z največjo skrbjo zadruge; naši liberalci pa ne vedó drugega, kakor vpiti: svedrci, konzularji, petiotarji...! Ali so res taki možje prijatelji ljudstva? Pravijo: zakaj pa hočete uničiti trgovce? Oj, kakšna laž je to! Bog daj vse dobro trgovcem, a tega nam vendar nihče ne more zameriti, če bi tudi mi radi živeli skromno, ubogo — a da bi le vsaj živeli, a ne hirali in umirali na rodni domači zemlji! Ne, liberalci, ki so sovražniki naših zadrug, ti niso prijatelji ljudstva, ampak so ljudstva največji sovražniki!

Oh, ko bi bilo še samo to! Saj človek je zadnje že skoraj vesel, če se približa božja dekla, bela smrt! Če smo teptani na tem svetu, vsaj na onem svetu nam je obljubljena sreča lepših dni! A

glejte jih liberalce! Ni tega upanja nam ne pusté! Neusmiljeno trgajo iz srca slovenskega ljudstva še to zadnjo tolažbo, zadnje upanje — vero naših očetov. Moj Bog, ali ni res, da delajo to? Vero nam je prinesel Kristus, izročil jo je apostolom in njih naslednikom duhovnikom, da jo oznanjajo svetu kot veselo, srečno oznanilo do konca dni. A kaj počenjajo liberalci? Dan za dnevom vpijejo, da so duhovniki sovražniki ljudstva, da ga slepé, da ga hočejo izsesati... Oj, duhovniki bi to prenašali, saj jim je Kristus povedal, da bodo zavoljo pravice in resnice preganjanje trpeli, — a hudo je, hudo za ljudstvo! Če izgubi zaupanje do duhovnikov, tudi njih nauka ne bode sprejelo, ne bode jih poslušalo; a če jih ne bode poslušalo, odkod bo zajemalo vero, kdo ga bo vodil h Kristusu, k početniku naše vere? Oj, to je žalostno, če izgubi ljudstvo zaupanje do duhovnikov! A kako ga ne bi izgubilo, če liberalci dan za dnevom črnijo, grdijo, opravljajo, obrekujejo duhovnike? in kar je najbolj žalostno, ne samo navadnih duhovnikov, ampak celo — škofe!

Ves goreč je bil naš škof Missia za ljudstvo in njega pravo srečo, a ni bil doma na Kranjskem, in dejali so: tujec je. Sovražili so ga, kleli so ga, grdili so ga! Prišel je sedaj škof Anton Bonaventura. Ta je rojen na Kranjskem. Bodete videli, dejali so nekateri, sedaj bo bolje, saj naši liberalci niso zoper vero, ampak samo hočejo še več slovenščine. Anton Bonaventura ljubi slovenski jezik, kakor ga le more ljubiti kdo, a liberalci? Tudi njega sovražijo, tudi njega kolnejo, tudi njega grdé. Pojte se solit, vi lehkoverneži, ki mislite, da je liberalcem kaj do slovenščine!

Ko bi jim bilo kaj za slovenščino, bi se zvezali s škofom Antonom, ne pa s Švegljem! A Šveglja ljubijo, če je tudi nemčur, ker je liberallec, Antona Bonaventuro pa sovražijo, če tudi je Slovenec, ker je katoliški škof!

Tako je, in nič drugače! Liberalizem je največji sovražnik našega naroda! In če liberalci pravijo, da ljubijo narod, da jim je mar za ljudstvo, da niso zoper vero, so le — sleparji!

Če to ni res, prosimo, dokažite, utajite dejarja, če morete! Dejarja govoré zoper vas!

Domača obrt na Kranjskem.

Na Kranjskem si vé ljudstvo malo pomagati. Kmet obdeluje svoje polje in ne misli na stranski zaslužek. In vendar bi pri vsaki hiši lahko še s kakim stranskim ročnim izdelkom dobili kak krajcar, ko bi jih kdo učil in ko bi imeli gospodarsko zadrugo, ki bi te izdelke spravila v denar.

Leta 1884. bilo je v Ljubljani posvetovanje o gospodarskem stanju našega kmečkega ljudstva, ki se je imenovalo kmetijska enketa. Tam se je tudi poročalo o domači obrti, kolikor je imamo na Kranjskem. Poročevalec je trdil, da je v 32. krajih na Kranjskem domača obrt več ali manj razvita in da je v 20 krajih sploh večja. Omenjalo se je: 1. izdelovanje žimnatih sit v Stražišču pri Kranju; 2. čipkarija v Idriji in nekaterih drugih krajih; 3. pletenje slamnikov v Kamniškem okraju; 4. pletenje peharjev, slamnatih preprog itd. v farah: Šmarija, Lipoglav, Polica in Št. Lenart pri Ljubljani; 5. lesena obrt v sodniških okrajih: Ribnica, Kočevje, Velike Lašče, Lož; dalje v Bohinjski dolini, na Bledu in v nekaterih krajih Idrijskega, Loškega, Kranjskega, Kamniškega in Ljubljanskega okraja; 6. pletenje jerbasov in korb v Ljubljanskem in Brdskem okraju, v Bohinjski dolini, pri Idriji, v Planini, v Vipavski dolini in po Ribniškem okraju. Vrbe se dobivajo obilno ob Savi in Ljubljanici, pri Loki, Kranju in v Bohinju; 7. metle iz brezovega in drugega lesa po vsem Kranjskem, zlasti v farah: Polhovgradec, Dobrova in Ig; 8. sukno (loden) v Idriji; 9. navadne preproge (lauftepihi) in 10. koci v Kranju; 11. flanela in volneni jopiči na Bledu; 12. domače platno skoraj povsod, pomena vredno pa zlasti v Smledniku, Mengšu, Medvodah in pa v Loškem in Kranjskem sodniškem okraju, v Metliki in na Kočevskem; 13. rute in peče v Radoljici, Kamniku, Zatičini in Ljubljanski

okolici; 14. jopiče in čepice v Kamniku; 15. nogovice in jope v Idriji, Kranju, Tržiču, Bledu, Zavorju in na Jesenicah; 16. povoji v Smledniku, Gamelnah in Mengšu; 17. pleteni sukneni čevlji (copate) v Kranju; 18. svitki v Kamniku in 19. krtače v Ribniškem sodniškem okraju in tudi drugod. Razven tega izdeluje se tudi vse orodje, kar ga kmetovalec potrebuje, doma na Kranjskem.

Tako se glasi poročilo od leta 1884. Če bi se danes tako poročilo sestavilo, bi se glasilo morda drugače. Sicer so v nekaterih krajih nekaj napredovali, a splošno stanje domače obrti je pri nas sila siromašno. Vsaj jaz sem sam opazil na raznih krajih, da je šla pri nas domača obrt bolj nazaj, kakor naprej, ker nihče ljudstva ne organizuje in ne poučuje, kaj in kako naj dela, da si pomaga do boljšega kruha. Pri nas se tako poročilo „per en glih“ sestavi — in potem se molči in počiva. Naši sosedi pa napredujejo in denarje služijo med tem, ko naše ljudstvo čaka, kdaj bodo prišli — boljši časi. Boljših časov pa ni in jih tudi ne bo, če se ljudstvo pri nas v zadrugah ne združi k skupnemu delu, in če vsi, ki kaj razumejo in premorejo, skupno ne pomagajo, da se domača obrt uredi in ljudstvo pouči, kaj naj dela in kod naj izdelke prodaja z ugodnimi cenami.

To vprašanje je sedaj pri nas bolj važno, kakor vsa visoka politika, za katero se brez koristi toliko popirja in črnila porabi. Jedna zadruga je za naš narod bolj koristna, kakor vsaka zmaga pri volitvah.

Pri nas se dá mnogo narediti. Poglejte le, koliko dragega časa naši ljudje potratijo brez dela ob slabem vremenu in po zimi! Na polji ni dela, in ljudje drže roke križem, ker ne vedó, kaj bi se dalo narediti za dober zaslužek. V velikih mestih ljudje cel dan tekajo brez miru sem in tje, ker si vsako minuto kaj zaslužijo, če dela ne zamudé. Naš Kranjec pa počasi koraka in zeva, ker ne ve, kaj bi v roke vzel. Če nima pluga ali brane v roki, ne vé drugega početi, kakor piti ali spat. In vendar je naš čas tak, da polje človeka le hrani, za denar pa je treba stranskih zaslužkov. Tak zaslužek pa mora našemu ljudstvu dati domača obrt.

Vseh slovenskih rodbin, ki se živé z ročnim delom, in bi mogle gojiti domačo obrt, bo primeroma 230.000. Mislimo si, da bi naše zadruge, ko se okrepe, gojile toliko domače obrti, da bi vsaka rodbina — vsi skup: stariši in štiri otroci — zaslužili povprek le eno krono več na dan s tem stranskim delom, kar je lahko mogoče, če zadruge same tudi tržijo s svojimi izdelki! To bi bil za naše ljudstvo vsak dan dobiček 230.000 kron; v enem mesecu bi bilo naše ljudstvo na boljšem za 6.900.000 kron, in v enem letu bi naši

ubogi ljudje imeli dohodka več za 82 milijonov 800.000 kron.

Mislite li, da ni mogoče, našemu ljudstvu tako preskrbeti 83 milijonov kron na leto? — Nedavno sem šel mimo Save. Tam je dekle sedelo z materjo v travi in rezalo vrbe. „Kaj bo s temi vrbam?“ vprašam jo. „V Ljubljano jih bom nesla, da bodo delali korbe iz njih.“ „Zakaj jih pa sama ne delaš?“ „Ne znam.“ — Ne daleč od tam je dal g. župnik revnega dečka v Ljubljano, da se je naučil plesti korbe iz vrb. Deček zasluži na dan dve do tri krone pri lahkem, prijetnem delu. Stanovanje in hrano ima pri materi zastoj. Kje je kmet, ki ob koncu leta izplača posele in poravna izdatke, pa lahko reče: Vsak dan sem zaslužil čistega — dve kroni? To pa zasluži v kmečki rodbini lahko en sam deček, ki zna tako obrt!

Kdaj bodo naši ljubi liberalci in uradniki prišli do spoznanja, da ni dovolj, če se samo nekaj popirja popiše o materialnem stanju našega ljudstva in da se ustanovljajo šole, ki več stanejo, kakor koristijo? Šele takrat bo prodrla omika z napredkom in blagostanjem med široke slojeve ljudstva, ko bo imela trden temelj v združni organizaciji. Ljudstvo mora imeti svoje lastne zavode, ki bodo med svet na veliki trg spravljali njegove izdelke. Potem šele se bo z navdušenjem in z veseljem lotilo dela.

Od liberalcev in uradnikov v tem oziru ni upati ničesar. Učitelji bi lahko mnogo storili, a večina — neče. Nekaj je med učitelji pametnih in požrtvovalnih mož, a tisti, ki sedaj učiteljstvo vodijo, so jim zato sovražni. Zato se pa obračamo do duhovnikov in kmetov samih s prošnjo, naj oni premišlujejo o tem, naj se nikar ne dajo ostrašiti od težav, ampak naj vestrajno in pridno delajo, da se pospeši združno gibanje. Če pa kje kaj koristnega vpeljejo, naj nam sporočé! Večjega veselja „Domoljuba“ ne morete storiti, kakor če kaj za ljudstvo koristnega ustanovite!

Politični razgled.

Kaj bo z nami? To je šumelo prejšne tedne, kakor v panju pred rojem! Naši in ogerski ministri so se posvetovali dan na dan, kako bi podaljšali zopet za deset let pogodbo. Stvar je bila jako težavna, ker nihče ni hotel odnehati. Govorilo in pisalo se je že, da odstopijo naši in ogerski ministri. Konečno je cesar sam govoril modro besedo ter pomagal obema vladama iz zadrege. Pogodba je rešena in prepričanje se je zopet poleglo. Mi pa vprašamo sedaj: Kaj pa bo z nami? Naši državni poslanci so se na Dunaju mnogo trudili, da bi zboljšali Slovincem razmere, posebno pa zatiranim bratom ob nemških in laških mejah. Ministerski predsednik je precéj obljubil

in mi smo mu verjeli. Toda vsa znamenja kažejo, da gremo vedno le rakovo pot. Lahi v Gorici, Trstu in Istri niso bili še nikdar tako predrzni in brezozirni nasproti Slovincem, kakor ravno sedaj. Saj je znano, da se naši poslanci v primorskih deželnih zborih niso mogli udeleževati posvetovanj in obravnav. Kam pa pridemo, ako vlada enkrat pogumno ne poseže v sršenovo gnezdo. Sedaj ima vlada proste roke in čas je, da za nas tudi nekaj stori in ne samo obljubuje, sicer nas pogoltajo naši nasprotniki.

Srednjo stranko skušajo ustanoviti možje, ki bi radi splezali višje. Ta srednja stranka naj bi naredila mir in spravo med Nemci in Slovani v Avstriji. Dobro, mi smo tudi za pošteno spravo, toda kdo pa je kriv, da je v Avstriji vedni preprič med narodi! Temu so krivi le prenapeti liberalni Nemci in pa Italijani. Ti naj odnehajo in pusté tudi druge živeti, pa ne potrebujemo nobene nove srednje stranke.

Na **Balkanu** so zopet veliki nemiri, ker turška vlada nima ni volje ni moči, da bi naredila konec roparstvu. Nedavno je kar dva tisoč divjih Arnavtov v družbi s turškimi vojaki prekoračilo srbsko mejo ter napalo srbske kmete. Ljudje so se seveda branili in nastal je hud boj, v katerem je bilo več mrtvih. Srbska vlada se je takoj pritožila, toda po stari navadi Turčin vse utaji. Sramota je res za vse omikane države v Evropi, ki pred nosom trpé take grozovitosti.

Na **Francoskem** imajo že zopet novo ministertvo, ki pa se ne bo dolgo držalo. Ogenj in voda si nista prijatelja. V novem ministerstvu sta celó dva socialna demokrata poleg generala Golifeta, ki je hud nasprotnik te vrste ljudem. To pač kaže, da so že jako nezdrave razmere, ker se za ministre že težko dobé možje. Homatij pa še ni konec, ker sedaj pripeljejo nazaj znanega stotnika Dreyfusa in se bo pričela nova sodba. Naj se ta sodba konča tako ali tako, gotovo bodo nemiri v Parizu. Prišle pa bodo skoraj gotovo še neverjetne stvari na dan. Vse kaže, da je francoska republika že zrela in da pride cesarstvo na vrsto.

Italija. V italijanskem državnem zboru so levičarji začeli divjati proti vladi in večini, kakor je to delal na Dunaju Wolf s svojimi tovariši. Vlada je hotela stopiti malo na prste socialnim demokratom, zato tolik hrup v zbornici. Vlada hoče premeniti pravilnik, da bodo razgrajče postavili pred vrata.

Mirovna posvetovanja v Hagu ne bodo imela posebnega vspeha. Angleži imajo na vseh koncih sveta svoje naselbine in pa prepire z sosedi, zato nočejo pravih razsodišč, ker se zanašajo na svojo moč. Tega posvetovanja gotovo ne bodo dosegla, da bi na večne čase preprečili vojske.

V **južni Afriki** utegne priti do vojske med Angleži in republiko transvalsko. Angleži bi radi dobili v past tudi to deželo, kjer so jako bogati rudniki zlata in diamantov. Že pred leti so skrivaj podpirali roparsko tolpo, ki je napala prebivalce v Transvalu, a tedaj so se ti še ubranili. Sedaj pa se Angleži že pripravljajo za vojsko. Izgovor bodo že iz trte zvili, če ne bode drugače.

Listek.

Pojdimo za njim!

(Povest iz časov Kristusovih. — A. Sienkiewicz.)

(Konec.)

Nazarenca so porinili dalje na mesto, oddaljeno kakih dvajset korakov od Antejine nosilnice, kjer so bili stali že v skalnatih jamah križi. Tolpa ga je znova zakrila; pa ker je bil prostor vzvišen, je zagledala Anteja zopet Njegovo blede lice in na glavi trnjevi venec.

Vojaki na konjih so se vrnili k množici in jo razgnali z batinami, da ni mogla zavirati križanja. Nato so začeli privezovati oba razbojnika h križema, stoječima ob straneh. Tretji križ je stal v sredi. Na vrhu je imel belo tablico, pribito zgoraj z žebljem, katero je trgal in vrtel naraščajoči veter.

Ko so stopili naposled vojaki k Nazarencu — Jezusu, — so se zaslišali med tolpo klici: „Kralj, kralj! Ne pusti se, o kralj! Kje imaš svojo vojsko, da te brani? Ne pusti se, brani se sam!“

Nato je nastal med ljudstvom tak krohot, da se je zdelo, da se stresa od smeha vsa kamnita okolica. Med tem so ga položili vznak na zemljo, da ga pribijejo na križ in potem dvignejo med razbojnika.

Naenkrat pade v bližini Antejinih nosilnic človek, oblečen v belo platno, na tla, si vsuje na glavo prahu in peska, ter začne kričati z obupnim glasom:

„Bil sem gobov, in On me je ozdravil ... Zakaj Ga križate?“

Antejino obličje obledi.

„Ozdravil ga je ... ali slišiš, Kaj?“ reče Cina.

„Ali hočeš proč?“ jo vpraša ta.

„Ne! Jaz ostanem tukaj!“

A Cina je prevladal divji, nezmerni obup kakor divji vihar in očital si je, zakaj ni bil poklical Nazarenca k sebi v hišo, da bi mu ozdravil Anteja.

V tem trenutku so nastavili vojaki žeblje na Jezusove roke in začeli zabijati. Slišal se je top odmev, ko je udarjalo železo na železo, toda kmalu je postal zvok bolj rezek, ko so žebli prodrli meso in se zabodli v les. Tolpa je umolknila, da bi se veselila nad vzdihni in bolešnim stokom Križanega, toda ta je molčal in samo strašni udarci kladiv so se odmevaje izgubljali v ozračju.

Slednjič je bilo grozno delo dovršeno, in vojaki so dvignili križ z Jezusom, ga zasadili v votlino in

pusili vanjo z groznim tresom. Stotnik, kateri je imel grozno delo nadzorovati, je dal z zamolklim glasom povelje, naj mu tudi noge pribijejo. Eden izmed vojakov vzame kladivo in stori, kakor je bilo ukazano.

Med tem so zakrili solnce oblaki, ki so se že od jutra podili po nebu. Daljne višave in pečine, ki so do zdaj odsevale v motni solnčni luči, so se zmračile. Svet je potemnel. Nič dobrega obetajoči, rdečkasti mrak je pokril vso pokrajino in kolikor bolj se je solnce skrivalo za oblake, tem večja tema se je širila na zemlji. Zdelo se je, da izliva nekdo od zgoraj rdečkasto temo. Zapihal je dvakrat, trikrat vroč veter, potem pa utihnil. Ozračje je postalo soparno.

Naenkrat so izginili še oni ostanki prosojne, sive svetlobe in vse se je zavilo v temo. Oblaki, temni kakor noč, so se začeli kupičiti kakor valovje in se valiti proti Golgoti ... Nastal je vihar.

Vsi navzoči so začeli trepetati strahu.

„Vrnimo se!“ pravi Cina.

„Še Ga hočem videti, še!“ odgovori Anteja.

Ker je zakril vedno gostejši mrak viseča telesa, ukaže Cina nosilnice prinesiti bližje križa. Približali so se toliko, da so imeli le še nekoliko korakov do njega. Na črnem lesu viseče telo Razpetega se je zdelo spleteno iz srebrnih luninih žarkov. Njegove prsi so se dvigale v urnem dihanju. Glavo in oči je upiral proti nebesom.

V tem se začuje v oblakih zamolkel ropot. Grom je naraščal ter se razširjal s strašnim treskom od vzhoda proti zahodu, potem se je slišal nižje in nižje kakor bi padal v brezkončno brezno, sedaj močneje, sedaj slabeje, naposled se je spremenil v grozen udar, da se je stresla zemlja v tečajih.

Prav v tem trenutku pretrga oblake velikanski blisk, razsvetli nebo, zemljo, križe, orožje vojakov in prestrašeno tolpo, ki se je stiskala in bala, kakor četa ovac.

Po blisku zavlada še groznejša tema. Blizu Antejinih nosilnic se zasliši jok žensk, ki so se približale križu. Sredi občne tišine je bil ta jok nekaj pretresujočega. Oni, ki so se zgrešili v tolpi, so se začeli doklicovati. Tu in tam so se začuli prestrašeni glasovi:

„Gorje, o, gorje, ali ni tukaj na križu razpet oni, ki je vse vedel?“

„Ki je spričeval resnico! ... oh ...“

„Ki je oživiljal mrličje ... joj ...“

Nek drug glas je zavpil:

„Gorje ti Jeruzalem!“

In zopet drug:

„Zemlja se je stresla!“

Zopet je švignil nov blisk ter odprl globočine neba, v katerih so se pokazale ogromne ognjene prikazni. Glasovi so umolknil ali bolje, izgubili so se

v šumenju vetra, ki se je naglo vzdignil, in trgajoč ženskam pokrivala z glav, jih raznašal po skalovju.

Znova so začeli kričati:

„Zemlja se je potresla!“

Nekaj jih je zbežalo, druge je prikoval strah na mesto, da so stali kakor okamnjeni, brez misli, znajoč samo to, da se je zgodilo nekaj strašnega...

Naglo se je začel gubiti mrak.

Veter je premetaval oblake, jih motal in trgal kakor ogromne cunje... Začelo se je svetliti... slednjič se je pretrgal teški strop oblakov in skozi odprtino se je razlilo naenkrat morje svetlobe, razsvetlivi Golgoto, prestrašene obraze ljudi in križe.

Jezusova glava je bila sklonjena globoko na prsa, obličje Njegovo je bilo blede ko vosek; trepalnice na očeh so bile zaprte in usta so bila že modra.

„Umr! je“, zašepče Anteja.

„Umr!“, ponovi Cina.

Centurij prebode s sulico mrličevo stran. Čudno: vrnitev svetlobe in pogled na smrt je znova pomiril tolpo. Judje so se zopet približali križu, tem bolj, ker jim niso vojaki več branili. Začujejo se glasovi:

„Stopi s križa, stopi s križa!“

Anteja pogleda še enkrat blede, pobešeno glavo in zašepeta tiho, kakor bi govorila sama sebi:

„Ali vstane od mrtvih?“

Pri pogledu na smrt, na tē, čez mero razpete roke, na to nepremično telo, katero je vlekla teža k tlom, ji je glas trepetal v žalostnem dvomu.

Taki dvomi so morili tudi Cinovo dušo. Tudi on ni verjel, da bi vstal Nazareneec od mrtvih, toda prepričan je bil, da bi bil On edini mogel ozdraviti Antejo, ko bi še živel.

Med tem so kričali naokrog:

„Stopi s križa! Stopi s križa!“

„Stopi!“ je govoril žalostno Cina sam pri sebi, „ozdravi mi Antejo, tudi če terjaš pri tem moje življenje.“

Vreme je postajalo vedno lepše. Daljni vrhovi so bili sicer še zakriti v meglo, toda nad Golgoto in mestom se je nebo že popolnoma zjasnilo. Zrak se je sčistil in v njem je plesalo nebroj mušic. Cina je zapovedal, naj se vrnejo v mesto.

Bilo je ob treh popoldne.

Blizu stanovanja reče Anteja:

„Mrtveca danes opoldne ni bilo!“

Cina je že sam mislil na to...

VIII.

Prikazen se tudi drugi dan ni pojavila. Bolnica je bila nenavadno dobre volje, ker je bil prišel iz Cezareje Timon; boječ se za življenje svoje hčere, je zapustil, ostrašen po Cinovem pismu, pred neko-

liko dnevi Aleksandrijo, da bi videl še enkrat pred smrtjo edino svoje dete. Na Cinovo srce je potrkalo novo upanje, kakor bi prosilo, naj mu zopet odpre. Toda Cina si ni upal vzprejeti v svoje srce takega gosta, ker je zgubil že zdavnaj vso nado, da mu žena še kdaj ozdravi. Prikazni, ki so tako grozno morale Antejo, so tudi že prej tu pa tam prejenjavale, četudi ne po več dni. Sedajno olajšavo je pripisoval prihodu Timonovemu in utiskom pod križem na Golgoti, ki so tako prevzeli Antejino dušo, da je govorila s svojim očetom skoro vedno o tem predmetu.

Timon je pazljivo poslušal; ni ji ugovarjal, temveč vpraševal z veliko vnemo o Jezusovem nauku, o katerem je vedela samo toliko, kolikor ji je bil povedal Poncij Pilat.

Splošno se je počutila zdravo in nekaj krepkejšo, a kadar se je približal poldan, in — prešel, je za-blestela v njenih očeh nova nada. Ta dan je imenovala srečen in prosila je moža, naj ga zapiše.

Prav za prav pa je bil ta dan oblačen in mračen. Deževalo je od ranega jutra; spočetka močno, potem vedno manj, nazadnje kakor iz sita. Šele proti večeru se je nekoliko zjasnilo in posvetila je skozi megle velika ognjena krogla, pordečila in pozlatila oblake, sive pečine, beli marmor hodnika v gradiču in se izgubila sredi blišča proti oni strani, kjer je Sredozemsko morje.

Nastopen dan je bilo vreme krasno. Obetal se je sicer vroč dan, toda jutro je bilo še sveže, nebo brez oblaka, a vsa zemlja se je kopala v toliki modrini, da so se zdeli plavkasti vsi njeni predmeti. Anteja je ukazala, naj jo ponesó pod priljubljeno ji figovo drevo, da se navžije z grička lepega pogleda po ravnini. Cina in Timon nista niti za korak odstopila od nosilnice; opazovala sta vedno obraz bolnice in motrila utise, ki jih je delala nanjo okolica. Na njenem obličju se je izražal nekak strah pričakovanja; prav nič pa ni bilo opaziti onega smrtnega strahu, ki jo je napadal prej pred vsakim poldnevom. Oči so ji živo plamtele in na lici je stopila lahna rdečica. Cina je v resnici že včasih premišljeval, ali mu ni žena res ozdravela — vsaj nekoliko — in pri tej misli ga je popadla želja, da se vrže na zemljo, zavpije od veselja in se zahvali bogovom — toda prevzemal ga je strah, da je vse le zadnje vzplamtevanje lučice, katera kmalu ugasne. Želeč dobiti novega upanja, je pogledoval na Timona, toda temu so rojile najbrž enake misli po glavi, in zato se je ogibal Cinovega pogleda.

Sedeli so vsi trije globoko zamišljeni. Najbolj se je bila mirna Anteja. Ležala je v odprti nosilnici, opirala glavo na rdečkasto blazinico in veselo srkala čisti zrak, ki ga je donašal lahen vetrič z daljnega morja. Ko se je bližal poldan, je ta yetrec ponehal;

vročina je postajala večja in močnejša. Od solnca razgreto grmičevje je širilo prijeten duh. Po cvetovih so rftotali raznobarvani metulji. Iz skalnatih razpok so lezli martinčki, ki so bili sicer že navajeni na te ljudi, pa so vendar pazili na vsak njih migljaj. Ves svet se je potapljal v svetli tišini, v toploti in mirnem počitku.

Tudi Timona in Cina je prevzel ta splošni mir. Bolnica je zaprla oči, kakor da je sladko zadremala; tiho molčanje so motili le vzdihji, ki so se zdaj pa zdaj izvili njenim prsom . . .

Cina opazi, da je poldan.

Anteja odpre naglo oči in reče z nekim čudnim glasom:

„Cina, daj mi roko!“

Cina se strese. Vsa kri mu šine k sreči: prišle so strašne prikazni.

Antejine oči so se odpirale vedno širje in širje.

„Ali vidiš“, zašepeta, „kako se tam-le zbira svetloba, kako trepeče, miglja in se mi bliža?“

„Anteja, ne glej tjakaj!“ zavpije Cina.

Toda, čudo! Na njenem lieu ni bilo strahu. Usta je imela zaprta, oči so se ji širile — obličje ji zasveti v neizmerni sreči . . .

„Svetloba se bliža meni“, reče. „Vidim Ga, On je, Nazarene! . . . Smehlja se . . . O, Usmiljeni! . . . O, Krotki! Kakor mati stega k meni predrte roke. Cina, On mi nese zdravja, rešitve . . . kliče me k sebi . . .“

Cina naglo prebledi in pravi:

„Če nas kliče, — pa pojdimo za Njim!“

Malo kasneje se prikaže Poncij Pilat z druge strani na kamniti stezici, ki je vodila v grad. Še predno se je približal, se mu je poznalo na obrazu, da nese novico, katero kot razumen mož nikakor ne verjame, temveč jo ima za izmišljotino neumnega judovskega ljudstva. In že od daleč začne kričati, brisaje si pot s čela:

„Pomislite, kaj zopet pripovedujejo: da je namreč oni Nazarene od mrtvih vstal!“

Pregovori.

Moliti moraš, ko bi jutri umrl; delati, ko bi zmiraj živel.

Mošnja izgine, mož mine.

Na eni verigi imata dva psa med seboj mir, pri cni kosti pa vselej prepir.

Na jasno nebo pa na sit trebuh se ni zanesti.

Na poti rožica, na domu ubožica.

Ne bodi presladek, da se kdo s teboj ne posladká.

Ne molči, ko bi mu tri vozle na jezik naredil.

Ni vsak mož, ki ženo ima.

Cerkveni letopis.

V Rimu se je začel v nedeljo 28. maja v praznik sv. Trojice provincialni cerkven zbor južnoameriških škofov. Prišlo je iz Amerike 53 škofov, da se posvetujejo o važnih cerkvenih zadevah.

Meseca aprila pa se je vršil v Ferari velik katoliški shod, udeležilo se ga je med drugim 25 škofov.

V Pizi je 21. aprila umrl neki zloglasen prostozidar Karol Minati. Huda bolezen ga je obrnila k Bogu nazaj. Javno se je odpovedal svojim zmotam, obžaloval svoje življenje, preklical svoja slaba dela in umrl previden s sv. zakramenti. Poprej še je poslal svojo prostozidarsko diplomu in vse dotične spise nazaj, od koder jih je prejel.

Ni ga naroda, v katerem bi se z ene strani skrajna brezbožnost tako zajedla v srca, z druge pa globoko versko mišljenje tako živo ohranilo v ljudstvu, nego je to na Francoskem. Odpravili in zatrli so že skoro vse, kar spominja na Boga; a vere iz sre ljudstvu le niso mogli izdreti. Že davno so vpejlali tako imenovan civilni zakon, ki se more pred svetno oblastjo poljubno r zdreti, kadar eden ali drugi zakonskih to zahteva. Zato je vedno manj zakonov in še ti se mnogokrat iz ničevnih vzrokov razdirajo. Zato pa tudi število ljudstva na Francoskem vedno bolj pada, dočim drugod narašča. To je tudi sad prostozidarskega dela.

Šalonski škof je pretekli mesec maj v celi svoji škofiji proglasil interdikt, to je: v nobeni cerkvi se ni smelo več maševati, ne zakramentov deliti, sploh vse cerkve so bile zaprte. Sv. Rešnje Telo se je hranilo le v nekaterih samostanskih kapelah, da je bilo mogoče bolnike v smrtni nevarnosti prevideti. Zakaj je zadela celo škofijo ta strašna kazen? Čujte, zaradi groznih božjih ropov! V malo tednih so bile v desetih farah pokradene iz cerkve vse sv. hostije; koncem aprila pa zopet v šestih farah. Očitno je, da so jih ropali prostozidarji in jih zlorabili v svoje peklenške namene. Ker sv. Rešnje Telo pred takimi zlodejstvi ni bilo več varno, proglasil je škof iz strahu, da se zopet kaj takega ne zgodi, za nekaj dni interdikt. Lahko si mislimo, kaka žalost je zavladovala po celi škofiji med vernimi kristijani. V nedeljo 7. in 14. maja ter v praznik Vnebohoda, 11. maja so se po vseh cerkvah vršile velike spravne pobožnosti. — Vidi se, da je sovraštvo do Boga v mnogih srcih doseglo že svoj vrhunec, ker Jezusu v zakramentu ljubezni resnično pričujočemu delajo tako nečast, kakor si jo more le satan izmisliti. Slovenci, tudi mi smo dolžni za te grozne krivice in hudobije s čiščenjem Najsvetejšega zadostovati!

Veselo znamenje, da tudi na Francoskem še ni vse zgubljeno, je velikanski romarski vlak, ki je sredi meseca aprila romal v Lurd. Udeležilo se ga je 50 do 60.000 môž. Bandero naprej je nosil general Šarôt. Pri tej priložnosti se je zgodilo več čudežev. Tako je n. pr. neki mlad mož, Jožef Garre, ki je bil že od l. 1894. hrom na nogah, nenadoma ozdravil; neki drug mož, ki je bil že dolgo mutast, je spregovoril itd. Tako se na priprošnjo Marijino še vedno godé čudeži.

Poplačano zaupanje.

Škotski škof je moral na svojem potovanju po velikem gozdu prenočiti pri ubogi družini, o kateri ni vedel, ali je katoliška ali protestantska. Mati — kakor se je videlo, vdova — je vzprejela prav lepo neznanega tujca in ga pogostila, kolikor je mogla. Pri kosilu je opazil preoblečeni škof, da je vsa družina žalostna in vznemirjena. Na njegovo vprašanje, kaj je temu vzrok, odgovori žena: „Kaj bi ne bili žalostni! V sosednji sobi leži stari oče za smrt bolan, pa se noče kar nič pripraviti za zadnjo uro.“ — „Ali bi mogel k njemu?“ vpraša škof. — „Zakaj ne“, odgovori vdova, ter ga pelje v sosedno sobo. Škof spozna, da je bolnik pri koncu, zato pravi starčku: „Saj veste, da moramo vsi umreti, in vaša bolezen je zelo nevarna.“ — „Rečem vam“, pravi bolnik, „da ne bom še umrl; ni mogoče.“ — In tako je ponavljal vedno, ko ga je škof opominjal, naj misli na smrt. Naenkrat upré bolnik svoje oči v škofa, ga opazuje nekaj časa, potem pa pravi: „Ali ste katoličan?“ — „Da“, odgovori ta. — „Potem vam hočem povedati, zakaj še ne bom umrl.“ Tu zbere starček vse svoje moči, se vzravna na postelji in začne s slabim glasom: „Gospod, tudi jaz sem katoličan. Od svojega prvega sv. obhajila do danes nisem pozabil noben dan prositi Prečisto Devico, naj me ne pusti umreti brez pomoči katoliškega duhovnika. Mar mislite, da more ostati Marija gluha in trda do prošnje, katero sem ponavljal vse svoje življenje? To ni mogoče! Ne, jaz še ne bom umrl!“ — Ganjen odgovori škof: „Tvoje molitev je uslišala Devica Marija; ta, ki s teboj govori, je tvoj škof!“ — Kako je bil oveseljen starček! Opravil je spoved in nato rekel: „Sedaj bom pa umrl!“ Kmalu potem zatisne oči in umrje. — O Marija, da bi se vsi zatekali k tebi in te prosili za srečno zadnjo uro! Nihče še ni bil neuslišán, kdor se je zatekel k Tebi!

Zaradi kokoši.

Večja družba, ki je naredila izlet iz mesta na deželo, je ujela kokoš, ki je ušla gospodarju, jo oskubila, spekla in snedla. Stvar ni ostala tajna; bila je zatožena vsa družba zaradi — tatvine. Trije udeležniki so izgubili vsled tega svoje službe in eden — bil je oče treh otrok — se je ustrelil, ker je pripravil svojo družino v tako (!) sramoto. Mlada gospodična je zgubila — ženina, ker ta ni hotel tatice za ženo.

Kakoršen glas, tak odmev.

Peljal se je nedavno duhovnik iz Kremza na Dunaj. Ž njim se je peljal tudi krivonosni Izraelec — po domače jud. Začneta se prijazno meniti. Toda s časom postaja Hebrejec vedno bolj predrzen in zbadljiv. Ko zagledata iz vagona skozi okno prijazni, vabljivi samostan Göttweig, vpraša jud zasmehujoč: „Kaj postane neki iz tega ‚kloštra‘, ko bodo samostani splošno odpravljani?!“

„Je ča in kaznilnica za jude“ se je glasil nagli odgovor duhovnikov, ki je dobro zadel, kajti jud je molčal potem vso pot in mirno sedel v kotu.

Mrtev.

Jurij Wellington, farmar v Jndijaniji, je napravil večjo gostijo, na kateri so se gosti dobro zabavali. Končala se je o polnoči. — Ko drugo jutro ne vstane ob navadni uri, hoče ga žena poklicati. Pa groza! Mož je mrzel in trd. Poklicani zdravnik konstatira, da je mrtev. Komaj sprosi žena, da prelože pokop za dva dni. — Pri pogrebu se splašijo konji in krsta, v kateri je ležal mož, pade na tla. Ko jo hočejo vzdigniti, zaslišijo navzoči z grozo in strahom iz nje besede: „Za božjo voljo, odprite mi!“ — Odpró, in mož se vzdigne s težavo iz rakve — živ. V par urah se toliko pokrepča, da more pripovedovati: „Zaspal sem šele po polnoči. Ko se vzdranim, je bila ravno pet. Hotel sem vstati, pa nisem mogel. Niti ganiti nisem mogel nobenega uda; tudi očij nisem mogel odpreti. Zato je bil moj posluš tem natančnejši. V začetku sem mislil, da nisem še popolnoma vzbujen. Ko me pa hoče žena vzdriniti, imel me je krč v svoji oblasti. Poskušal sem z nadčloveško silo, da se mu otmem, toda brez uspeha. Kakor da leži mora na meni, tudi prst se mi ni ganil. Moje misli so bile jasne kot še nikdar. Vendar nisem imel nobenega strahu, dokler ni izjavil zdravnik, da sem mrtev. Ves čas sem še mislil, da dobim oblast nad krčem in svojimi udi. Ko bi bil kdo izstrelil pištolo v sobi, odvrigel bi bil gotovo vso težo in moro raz sebe; tako pa sem vedel, da me bodo pokopali živega. Toda, ali sem bil res živ? Ta misel me je prešinila kakor blisk. Morda sem pa resnično umrl in to moje stanje je stanje človekovo po smrti?! Ali morejo mrtveci slišati, kakor slišim jaz? Ali tudi možgani mrtveca še delujejo? Na ta vprašanja si nisem mogel odgovoriti. Slišal sem vse, kar se je godilo okrog mene, celó svečani govor predno so me zabili v rakev. Ko so se splašili konji in so začeli ljudje strahu vpiti, prevzel je tudi mene strah kakor druge in drugikrat. Ko je padla rakev na tla, in sem se pretresel, so se mi odprle oči; začel sem pregibati jezik in v tem trenutku sem mogel zavpiti...“

Globoke resnice.

Imenujete me učenika — pa me ne vprašate.
 Imenujete me luč — pa me ne vidite.
 Imenujete me pot — pa me ne marate.
 Imenujete me življenje — pa me zame-
 tujete.
 Imenujete me modrega — pa me ne poslušate.
 Imenujete me svetega — pa me ne posne-
 mate.
 Imenujete me lepega — pa me ne ljubite.
 Imenujete me bogatega — pa me ne prosite.
 Imenujete me večnega — pa me ne iščete.
 Imenujete me usmiljenega — pa mi ne
 zaupate.
 Imenujete me velikodušnega — pa mi ne
 služite.
 Imenujete me vsemogočnega — pa me
 ne častite.
 Imenujete me pravičnega — pa se me ne
 bojite.
 Če vas pogubim — ne pritožujte se!

Slovenski novičar.

Kranjsko.

(Pozor) Na vprašanje, koliko stane »Domoljub«, pošiljan v tuje dežele, odgovarjamo, da znaša celoletna naročnina za Nemčijo 1 gld. 4 kr., za druge tuje dežele in za Ameriko pa 1 gld. 30 kr. Naslov in pošto je treba zapisati prav razločno.

(Novo maše.) Višje redove bodo delili letošnjim novomašnikom premilostni knez in škof dne 18., 20. in 22. julija. V mašnike posvečeni in novo mašo obhajali bodo sledeči gg.: Iz četrtega leta: Arh Luka 30. julija v Kamni gorici, Debevec Ivan 23. julija na Brezjah, Demšar Josip 30. julija v Škofji Loki, Erzar France 30. julija v Šenčurju pri Kranju, Florijančič Ivan 6. avgusta pri sv. Katarini, Jerič Alojzij 23. julija v Št. Vidu pri Zatičini, Kramar Ivan 30. julija v Trebnju, Kržišnik Jurij, 23. julija v semeniški kapeli v Ljubljani, Nagode Josip, 23. julija v Ljubljani, Pengov Fran, 23. julija na Rovih, Perjatelj Jernej, 30. julija pri sv. Gregorju, Perz Josip, 30. julija pri Stari cerkvi, Traven Ivan, 30. julija v Šmartnem pod Šmarno goro, Wester Alojzij, 30. julija na Bleškem otoku. — Iz tretjega leta: Barle I., 6. avgusta v Šenčurju pri Kranju, Janc Peter, 30. jul. v Križih pri Trziču, Kolbezen Leopold, 6. avgusta v Črnomlju, Oepek Josip, 30. julija v Št. Lambertu, Rebol Fr., 30. julija Preddvorom, Sušnik Matej, 23. julija na Trati, Terškan Štefan, 30. julija v Sostrem, Zorko Fran, 23. julija v Cerkljah pri Krškem.

(Romanje na Brezje.) V nedeljo dne 9. julija t. l. bo veliko skupno romanje k Mariji Pomagaj na Brezje. Vodil bode romanje naš presvetli knez in škof. Romarski vlak bo odšel z državnega kolodvora ob 1/2 6. uri zjutraj ter bo vozil, ne da bi se kaj ustavil, do Radovljice, od koder pojdejo romarji peš s procesijo na Brezje. Romarji iz ljubljanske okolice morajo priti na kolodvor v Šiški. Iz Radovljice bode vlak odšel ob 6. uri zvečer in pride nazaj v Ljubljano ob četrt 9. uri. Cena vožnje za tja in nazaj za eno osebo tretji razred 80 kr., a se vožnji listki ne morejo več dobiti, ker so se oddajali samo do 2. julija. Romanje se bo napravilo tudi ob neugodnem vremenu; denar se tistemu, ki se bo skesal, ne bo vrnil. Udje »Slovenske krščansko-socialne zveze« in tretjeredniki pojdejo z zastavama.

(Slovensko vinogradsko društvo.) registrovana druga z omejeno zavezo, je imelo dne 23. junija v Katoliškem domu svoj prvi redni občni zbor. Zbralo se je nad polovico vseh zadružnikov, ki so se udeleževali razprav prav živahno. K zborovanju je bilo vpisanih 50 deležnikov. Sprejel je zbor več važnih sklepov po živahnih razpravah skoro soglasno. V

načelnštvo so izvolili namesto umrlega g. Fišerja, župnika v Jarenini, gospoda Gomilščaka kot zastopnika za Štajersko. Predsednik nove zadruge je državni poslanec gospod J. Vencajz, odborniki so izbrani iz vseh slovenskih vinorodnih krajev. V odboru so dalje gospodje Vester, Peterca, Petrič, Pliberšek, Uršič, Schweiger, Križ. V nadzorništvo so bili izvoljeni: načelnikom dr. Krek, grof Alfred Coronini, dr. Janežič, dr. Furlan, Ferdo Tomazič. Namen novega društva je, vsestransko podpirati vinorejce in preskrbljevati domačim vinom solidnih kupcev ter polagoma vpeljati domača vina na svetovni trg. Velikega socialnega pomena je novo društvo in zasluži vsestranske podpore.

(Poskuševališča na Barju.) Poljedelsko ministerstvo bo ustanovilo letos, kot smo že omenili, na barju več poskuševališč, na katerih se bodo vršili poskusi gledé obdelovanja, gledé semen, gnojil itd. Prvo se ustanovi na obč. svetu poleg šole, potem na posestvu brezovskega župana Kušarja blizu nove postaje Log, potem pa pri Škofelji in Studencu. Nadzoroval jih bo ravnatelj kemiškega preskuševališča dr. Kramer. Nadzornik Koppens je po naročilu ministrovem že v maju pregledal ljubljansko barje ter v spremstvu dr. Kramerja ukrenil vse potrebno glede nameravanih poskuševališč.

(Za cesarjev spomenik v Ljubljani) so slovenske občine doslej zložile 16.000 gld. Občine, ki so za to darovale, naj bi sedaj izrazile željo, da se denar v proslavo presv. cesarja porabi za primerno ustanovo ne pa za kamen, ki je mrtev. Tako bi bilo tudi želji cesarjevi najbolj ustrezno.

(Umor v prisilni delavnici.) Dne 27. junija zaklal je v ljubljanski prisilni delavnici prisiljenec Franc Celicaro »tovariša« Jana Gregoruttija. Umorjeni in morilec sta Italijana.

(Ogenj) je vpepelil 19. t. m. zvečer kozolec in pôd posestnika Fran Škrjanca iz Rodic pri Domžalah. Zažgal je njegov šestletni sin z žveplenkami. Škoda cenijo na 1850 gld., zavarovan pa je bil gospodar za 800 gld.

(Mož blagega spomina.) Leopold Belar, ki je dolgo vrsto let koristil mladini kot ljudski učitelj in ravnatelj in oskrboval petje pri sv. Jakobu v Ljubljani, je umrl po prav kratki bolezni dne 17. junija v lepi starosti 71 let. Rajni je nepozaben po svojem blagem značaju. O njem se niti lahko reči ne more, da je imel »službo«; ni služil, kjer je bil, je bil z vsem srcem; delo je bilo njemu življenje, natančna vestnost njegovo veselje. Petje in glasbo je ljubil s tako vestnostjo, da smo ga blagrovani v njegovi sreči. Odkar je stopil v pokoj, je živel sploh samo za pesem. Poleg tega, da je na visoko stopinjo povzdignil šent-

jakobski pevski zbor, da je z gorečo delavnostjo učil v Lichtenthurnovem zavodu, je tudi brezplačno prevzel pouk pri društvu za katoliške delavke; tu je iz društvenic, petja do cela neveščih, sestavil in izolikal pevski zbor, ki dela čast ne le društvu, ampak slovenski pesmi sploh; zadnja delavska vzajemna slavnost je nesla ta glas po svetu. Umevno je, da tako pravo pevsko srce mora najti priznanja tudi v lastnih skladbah; posebno v cerkveni glasbi si je pridobil častno ime skladatelja. Zaslužni nepozabni blagi mož nam bo v nekaterih stvareh nenadomestljiv. Tolaži nas zavest, da so njegova dela šla z njim v večnost. N. v m. p.!

(Utonila) je v Idriji 19. junija v »rakah« 15 letna deklica Barbara Jurjevčič. Nesla je očetu, ki dela pri novi cesti v Strugu, južino, nazajgrede jo je smrt prehitela. Bila je tiha in blaga deklica, tudi vpisana v Marijino družbo. — Dne 16. junija je utonil šestletni sin mlinarja Fran Potokarja v Podlipoglavu. Zašel je v vodo pri velikem kolesu, ko sta bila roditelja odsotna. — Dne 13. junija pa je utonila dve in pol leta stara hči Martina Kralj iz Brezovega, ko je zašla v veliko lužo pred hišo. Domov prišedši jo je našel oče mrtvo. — V Gor. Jaršah sta pa dva otroka utonila Tereziji Krivec, ki ju je pustila brez nadzorstva blizu globoke vode. Petletno hčer in triletnega sina so po preteku ene ure mrtva potegnili iz vode. — Stariši! ne puščajte otrok samih.

(Duhovne vaje za gimnazijce — znova upeljana.) Znano je, da so imeli gimnazijci do časa liberalnega šolskega postavodajalstva vsako leto velikonočni teden svoje duhovne vaje, po katerih so prejeli velikonočno sv. obhajilo. — Pred kratkim došel je na ravnateljstva c. kr. gimnazij od naučnega ministerstva odlok, s katerim se zopet dovoljujejo tridnevne duhovne vaje, ki naj se vrše, kakor nekdanji velikonočni teden.

(Konsekracija župne cerkve) in altarjev v Šempetru pri Novem Mestu je preložena na 23. julija tega leta.

Primorsko.

(Pokladanje bireta kardinalu dr. Missil) se je izvršilo na Dunaju, dne 27. junija. Točno ob 11. uri se je pripeljal kardinal v spremstvu prošta Jordana in kanonika dr. Sedeja ter svojega tajnika Zampareta. Ti trije gospodje so sedeli z nobelgardistom Peccijem v prvem vozu, v drugem, v kateri je bilo vpreženih šest belcev, pa kardinal dr. Missia in papežev ablegat msgr. Celli. Obolelega cesarja je zastopal pri polaganju bireta nadvojvoda Franc Ferdinand d'Este, ki se je z besedami »Nomine Suae Majestatis legatur« dotaknil papeževega breve in s tem dal znamenje, da se prebere. Slovesno sv. mašo je služil pomožni škof dr. Schneider. Apostolski nuncij msgr. Taliani in

kardinal dr. Gruscha se radi boleznimi nista mogla udeležiti cerkvene slovesnosti. Pozneje je bil kardinal s svojim spremstvom v avdijenci pri nadvojvodu.

(Cesarjeva čestitka kardinalu dr. Missil.) Na dan imenovanja goriškega knezoadškofa dr. Missia za kardinala mu je doposlal cesar zelo prisrčno brzobjavno čestitko.

(Slovenske šole v Trstu.) Z odlokom z dne 1. julija 1894 je tržaško namestništvo odbilo prošnjo slovenskih starišev za ustanovitev slovenske ljudske šole v Trstu. Poti temu odloku so se slovenski stariši pritožili na naučno ministerstvo, katero je z naredbo z dne 23. avgusta 1895 uničilo odlok tržaškega namestništva. Naglost ni dobra, mislilo si je namestništvo ter skoraj štiri leta razmišljalo o odgovoru. Še le dne 2. maja 1899 je tržaško namestništvo iznova odklonilo pritožbo slovenskih starišev. Dne 7. t. m. so se stariši zopet pritožili na naučno ministerstvo. Pritožbo jim je sestavil gospod dr. Gregorin. V pritožbi se posebno naglašajo razlika med okolico in mestom. Ako sta mesto in okolica res ena šolska občina, potem je ta razdeljena vsaj v dva šolska okraja z različno vredenimi šolami. Potrebo slovenske ljudske šole v Trstu dokazuje že dejstvo, da si morajo Slovenci vzdrževati sami z velikimi žrtvami zasebno šolo. Italijani zahtevajo, naj slovenski otroci iz mesta pohajajo šole v okolici. Toda te šole so že tako polne, da so že sedaj pretesne. Skratka: Italijani navzlic dokazani potrebi nočejo Slovincem dovoliti v Trstu slovenske šole. Osrednje vlade dolžnost je, da skrbi za tržaške Slovence, kakor n. pr. skrbi za ljubljanske Nemce.

(Sprava na Goriškem) je menda pokopana. »Corriere« namreč naznanja, da so brezuspešna pogajanja med italijanskimi in slovenskimi deželnimi poslanci. Kakor naznanja dr. Dottori v odprtem pismu, so Italijani soglasno odklonili vse zahteve slovenskih poslancev, torej tudi zahtevo glede deželnega prispevka za šolski zalog. Italijani hočejo prvenstvo, toda Slovenci niso Ezavi, ki bi je prodali za skledico — vladne milosti.

(Z Goriškega.) Dunajski mestni svet je sklenil, da pokloni veliko zlato Salvatorjevo kolajno grofu Karolu Coroniniju v priznanje njegovih zaslug za morsko kopališče v Gradežu. — Krojaška zadruga šteje doslej 235 udov s 505 deleži po 20 gld. Zadruga začne svoje poslovanje dne 1. septembra v svoji prodajalnici v Gosposki ulici št. 7. Potrebno pa je, da zadruga prične z gotovino. V ta namen pa je treba vsaj 20.000 gld. K zadrugi pristopijo lahko tudi obrtniki, kmetje in drugi. Vstopnina znaša 1 gld., delež 20 goldinarjev.

Koroško.

(Družba sv. Mohorja.) Po smrti velezaslužnega predsednika dr. V. Müllerja in dolgoletnega odbornika

B. G. Rossbacherja, je bilo pri družbi sv. Mohorja izpraznjenih dvoje odborniških mest. V smislu družbenih pravil se je zbralo dne 18. t. m. nad 40 celovških udov, da izvolijo nova odbornika. Volitev je vodil dosedanji družbeni podpredsednik preč. gosp. stolni školastik in poslanec Lambert Einspieler, ki se je v iskrenih besedah spominjal zaslug pokojnih odbornikov za našo družbo. Odbornikom sta nato bila soglasno izvoljena gosp. c. kr. profesor Jož. A. Pih in gosp. stolni kaplan Jož. Hribar. — Odbor je izvolil dosedanjega podpredsednika, preč. gosp. Lamb. Einspieler-ja predsednikom, in gosp. blagajnika Sim. Janežič-a podpredsednikom Mohorjeve družbe. — Število udov je letos nekoliko zrastlo.

(Velike vojaške vaje) se vršijo letos, kakor znano, na Koroškem, in sicer po tem vspredu. Dne 31. julija odide 4. bataljon 7. pešpolka iz Celovca v Gradec. Dne 10. avgusta zjutraj pride 2. bataljon 17. polka iz Ljubljane v Celovec. — Od 10. do 25. avgusta ima vaje 8., 9., in 20. lovski batalijon okrog Št. Vida. 11. brigada, (t. j. 7. pešpolk, 2. bošnjaški polk in 7. bataljon lovcev) ima vaje na črti Gradec-Volšberk-Št. Andraž-Celovec. — 12. brigada (t. j. 17. polk in 8., 9. in 20. batalijon lovcev) ima od 26. avgusta do 2. septembra vaje okrog Celovca. — 6. divizija (t. j. združena 11. in 12. brigada) ima vaje od 3. do 10. septembra na črti Celovec-Beljak-Trg. — 28. divizija, obstoječa iz 55. in 56. brigade (t. j. pešpolki 27., 47., 87. in 97.) ima vaje od 1. do 10. septembra na črti Kranj-Tržič, prekorači Ljubelj in gre dalje preko Bistrice in Rožeka do Beljaka. — Dne 11. septembra se združi celi 3. voj (obstoječ iz 6. in 28. divizije in 22. divizije brambovcov) in vaje se vršijo po tajnih načrtih med 3. in 14. vojem. Končajo vaje 19. septembra Cesar pride k njim dne 17. septembra.

Štajersko.

(Od sv. Kunigunde na Pohorju) se nam piše: Dnevi od 15. do 22. junija so bili za nas res dnevi dušnega veselja. Obhajali smo sv. misijon, ki so ga vodili č. gg. očetje lazaristi: Pogorelec, Kitak in Ferjančič. V spovednici pa je neumorno pomagal č. p. Vilibald, kapucin iz Celja. Z veseljem je prihajalo ljudstvo poslušat večne resnice, katere so z vso gorečnostjo oznanovali gg. misijonarji. Obhajanih je bilo okoli tisoč vernikov. Bog povrni v nebesih blagim gospodom obilni trud, ki so ga imeli z misijonom; nam pa dodeli milost, da v srcu ohranimo zveličavne nauke, in ostanemo stanovitni v dobrih sklepkih, storjenih pri sv. misijonu!

(Zmaga v Brežicah!) Dne 26. m. m. so se vršile volitve za brežiški okrajni zastop iz skupine velepo-

sestva. Dosedaj so imeli v tej skupini vedno Nemci večino, pri zadnji volitvi pa so zmagali Slovenci. S tem srečnim izidom volitve preide brežiški okrajni zastop v slovenske roke. Slava vrlim volivcem!

(Strela je zadela) in ubila 23. junija popoldan na Blagušu župnije sv. Jurija ob Ščavnici pastarico 17-letno Franciško Šijanec. Bila je pridna deklina, njene družice so jo v nedeljo potem v beli obleki spremile do hladnega groba, in za njo sv. obhajilo darovale. Ona sama še je le 10 dni prej sprejela sv. zakramente. N. p. v m.! Drugo deklino, ki je zraven pok. France pasla, je strela le nekoliko omamila.

(Pomagajte Graškim Slovincem!) Po dolgi borbi osnovali so si slovenski obrtniki, delavci in dijaki sredi „velenemškega“ Gradca slovensko izobraževalno društvo „Naprej“. Namen društva je, obvarovati ondotne Slovence germanizacije in demoralizacije. Število članov veselo narašča, a vkljub temu je vzdrževanje društva v skrajno nam neprijaznem mestu združeno z ogromnimi žrtvami. Gre se pa za ohranitev graškega Slovenstva, ki je bilo do ustanovitve „Naprej“-a popolnoma zapuščeno in od domovine odtrgano, gre se tudi za slovensko čast, ki nam veleva, da slovensko društvo sredi nemške trdnjave pripravimo do največjega razcvita „Naprej“ torej prosi Slovence blagih darov za vrlo slovensko postojanko. Vsak denarni ali književni dar je dobrodošel. Slovenke in Slovenci — pomagajte! Naslov društva je: „Naprej“, Gradec, Bürgergasse števil. 18/I.

(Mokraško bratoljubje) se je pokazalo med petimi sodrugi na mutskih fužinah. Mokrači se kaj radi ponašajo s svojim bratoljubjem in drug drugemu po shodih celi paradiž obetajo, ako bi prišli do zmage. Pa pozaati je treba te ptiče, potem se ve, da jim stvar od srca ne gre. Dvema mokračema so trije drugi edine hlače slekli, ker jim nista mogla do zadnjega vinarja svojega dolga poplačati. To ni morda pretirano, ampak resnična mokraška ljubezen, ki nič ne prizanaša. Od takih naj delavci pričakujemo pomoči? To bi bilo res nespametno!

Domača knjižnica.

2. Jozafat, kraljevič v Indiji, povest iz prvih časov krščanstva. Posl. P. Florentin Hrovat. Novo mesto 1880. J. Krajec. Cena broš. 30 kr., kart. 40 kr. — Takih knjig, kakor je ta-le, nam je silno potreba v sedanjem času, ko premnogi ne znajo prav ceniti najdražjega nebeškega daru — svete vere. Ta lepa povest ima resnično podlago: pripovedovaje spreobnjenje kraljeviča Jozafata in njegovega očeta Abenarja h krščanstvu, nam pred oči stavi poglobitve resnice naše svete vere in lepoto službe božje ter kaj prepričalno kaže, kako sveta vera osrečuje in tolaži v življenju in v smrti, posamezne ljudi in narode — »v resnici krščansko ljudstvo je najsrečnejše pod solncem« (str. 122). Da bi pač vsi hoteli biti

tega prepričanja in da bi vsak Slovenec z Jozafatom klical: »O kako srečnega se čutim, da sem kristijan!« (Str. 96.)

3. Pridni Janezek in hudobni Mihec. Podučna povest staršem in mladini. Poslovenil P. Florentin Hrovat. Janez Krajec. Novo mesto 1881. Cena: mehko vez. 40 kr., kart. 50 kr. — Ta knjiga je primerna le bolj za odraslo mladino, ne pa za nežne otroke, a je izvrstna ljudska knjiga. Janezek je imel jake bogoljubne starše, ki so ga lepo vzgojevali v strahu božjem. Rešil je v gozdu malega srnjaka, kateremu so bili tatinski lovci ustrelili staro: logar mu ga je podaril, in imel ga je silno rad. Srnjak je bil povod, da se je seznanil z grajskimi v Starem gradu; dobri grajščak ga je vzprejel na grad ter mu najprej preskrbel potrebni pouk in potlej dobro službo nadlogarja. (Janezek je spremljal tudi grajščakovega sina Bogomila v višje šole in mu bil v tujem mestu pravi angelj varih.) Mihec je pa spridila premehka mati, ker mu je vse dovoljevala, čeravno je mnogokrat ugovarjal njen modri mož, ki je pa žal, prezgodaj umrl Mihec je prišel med roparje, kjer je veliko trpel in se še bolj popačil. Nekoč so sklenili, da pojdejo ropat v Stari grad. A srnjak, katerega je bil Janezek podaril Bogomiru, je bil rešitelj in je preprečil jako zvitno osnovano nakano. Roparje so polovili in v smrt obsodili. Dva sta spoznala svojo krivdo in se spokorno pripravila za smrt; jeden pa, po imenu Jošt, je dolgo tajil in ni hotel ničesar vedeti o spovedi. Še le njegova bogoljubna žena, ki je zaradi njega trpela silno hude britkosti, ga je slednjič omečila, ko ga je prišla s svojimi otročiči v ječo obiskat in prositi: tudi on je umrl zelo skesan.

Prav lepo, semtertja jako ganljivo opisuje Kristof Šmid vse to: kako so prišli posamezni roparji na napačna pota; posebej, kako je bil hinavski Jošt prevaril blago deklico Marijano in njeno teto, da ga je vzela v zakon, kako je v nesrečnem zakonu silno veliko, a potprežljivo trpela, lepo vzgojila svoje otroke, zlasti blagočutno Liziko, ki je bila povsem podobna materi in je postala srečna soproga Janezova, čeravno obglavljenega roparja hči. Mihec pa je bil takrat holan, ko so v smrt obsodili njegove roparske tovariše, in je tudi kmalu skesano umrl v ječi za jetiko. Pa več ne smem izdati, da boste s tem večjim zanimanjem sami prebirali prelepo knjigo.

4. Kanarček. Kresnica. Kapelica v gozdu. Posl. P. Hugin Sattner. Novo mesto 1859. J. Krajec. Cena broš. 20 kr., kart. 30 kr. — Ta zlata knjižica nam podaja tri priročno pisane povestice. V prvi nežni povestici je bila ljubezniva ptičica kanarček vzrok, da v trancoski prekuciji ujeti in potlej srečno oproščeni vitez topolski po skrbnem iskanju zopet najde svojo obitelj. — Druga ddogodbica je sicer kratka, a krasen biser: kaže namreč, kako ljubi Bog pomaga v britki nadlogi, ako ga zaupljivo prosimo; tu sicer ne pošlje angelja iz nebes, marveč pošlje neznatno zivalico — kresnico, ki s svojo brlečo lučico posveti, da se reši iz britke nadloge uboga žena, kateri so hoteli po krivici prodati vse uborno imetje. — Tretja povestica popisuje nenadno snidenje brata s sestrico po dolgi ločitvi. Rokodelec, ki se je izučil na ptujem, pride čez dolgo časa zopet v domači kraj. Izpolnjeva je očetov svet, naj nikar ne gre mimo nobene cerkve ali kapelice, da bi vsaj kratke molitvice ne izmolil na svetem kraju, stopi v odprto kapelico v gozdu ter najde na klopci molitveno knjižico, ki je bila nekaj njegova lastnina. Sestra, ki je iskala ravno te knjige, pride, in kmalu se spoznata ter hitra vesela k očetu. Misliti si je tu preprosto kapelico, ker v posvečeni cerkvi bi ne bil spodoben tako dolg pogovor.

5. Slavček. Nema deklica. Poslovenil P. Florentin Hrovat. Tiskal in založil J. Krajec v Novem mestu 1883, Cena 20 kr. broš., 30 kr. kart. — Vsebina prvi povesti je taka-le: Grofinji Zaloški se na potovanju stare kolo pri kočiji.

Nek pastirček ji pomaga jako spretno iz zadrege. Oglasi se slavček v bližnjem grmu. Grofinja pravi: »Sto goldinarjev bi rada dala, da bi imela ptiča na vrto poleg grajščice.« Vrlemu dečku se posreči grofinji izpolniti to željo ter dobi obljubljeno plačilo; a še več, po dobroti grofovskih postane vri kovač, kar je že ves čas želel. Mladi grof pride po svoji vojaški službi v Napoleonovem času na Rusko; ob povrnitvi se mu grozovito hudo godi; v smrtni nevarnosti ga reši »kakor angelj iz nebes« — oskrbljevalec ruske armade, cesarjev svetovalec, noben drug nego — oni deček pastir. Po pridnosti je tako daleč prišel — kako, naj čitatelj sam izve. Ta ljubka povest nagiba k dobrosrčnosti, hvalečnosti, delavnosti in značajnosti. — Druga povest v tem zvezku pa pripoveduje to-le: Ljubeznivo osemletno hčerko gospe Tratnikove, Milico, odpelje nek tujec v »jamo razbojnikov«, kjer ne sme spregovoriti nobene besede, da ne bi razodela grozovitosti, katere so se tu godile. Nek major pride slučajno s svojim slugo v to »grozovito« hišo; »nema« deklica ga opozori še zadosti zgodaj, da mu je tu namenjena smrt; major reši sebe in nesrečno dekle, ko izve, da je njen stric, sli prav za prav ujec, materin brat. Zaupanje v britkostih in moč molitve kaže ta zanimiva povest. In kako mojstersko lepo zná Kristof Šmid pripovedovati take reči!

6. Ferdinand. Čudapolno življenje mladega španjskega gtofiča. Posl. P. Florentin Hrovat Novo mesto 1884, J. Krajec. Cena broš. 30 kr., kart. 40 kr. — Ferdinandovi starši, grof in grofinja Alvarez na Španjskem, umrjé zgodnje smrti. Mladoletni sinek pride k brezsrčnemu stricu, zlobnemu Alfonzu. Le-ta, vsled igranja in zapravljanja hudo zadolžen, najame morilca, ki naj bi umoril malega, takrat ravno bolnega stričnika, da bi se polastil njegove bogate dedščine; sam pa odpotuje s svojo žalostno soprogo. Najeti morilec, godec Peter ne more najti strupa; trikrat dečka z mečem rani, a ne do smrti. Nenadno pride neki vitez in ga reši. Peter razglasi dečka za mrtliča in sporoči to tudi nečloveškemu stricu. Ferdinand se pozneje oženi s pridno, logarjevo Anico; Alfonz se spokori in spové, sprijazni se s Ferdinandom ter še le na stare dni zadobi srčni mir, katerega je zastoj iskal, dokler ga je pekla huda vest. Jako mično, ganljivo in pretresljivo opisuje vse to veliki mojster Kristof Šmid.

Drobtinice.

Svobodna cerkev in napredek šolstva. V Belgiji ima katoliška cerkev popolno svobodo, zato se je katoliško šolstvo lepo razvilo. Po najnovejši statistiki je na državnih in mestnih srednjih šolah bilo 6161 učencev, a na cerkvenih šolah 17.841 učencev, in sicer na škofovskih gimnazijah 9699 učencev, na jezuitskih 5538 in na ostalih redovniških 2614. Tako je v deželi, kjer vlada največja svoboda!

Ameriške novice. Dne 27. maja je v Št. Pavlu mil. gosp. I. Trobec posvetil 21 bogoslovcev. Izmed Slovencev v zavodu sta prejela subdijakonata gospoda M. Stukel in Fr. Rant. — Iz Jolieta se poroča, da je vlak na Ohio povozil devetletno hčerko Andr. Modica iz Martinjaka na Notranjskem. — Koncem maja je ponesrečil vlak na železnici Burlington Northern. Osem je bilo mrtvih, 15 pa ranjenih. — Med ranjenimi sta tudi Jurč Petrušič in Ana Barba.

Novi polki. Kakor se sliši, hoče vojna uprava iz četrtil bataljonov vseh polkov ustanoviti enoinpetdeset novih pešpolkov, dva lovska in dva bosanska polka. Novi polki bodo izprva le po dva bataljona močni.

Kolesarsko mesto je gotovo Buffalo v Ameriki. Vsak osmi človek ima kolo, ob lepih dneh drči po ulicah gotovo do 50.000 koles. V mestu je 180 tovarn za kolesa in okolu 100 prodajalnic, ki prodajajo samo biciklje.

Hrib iz zlata. Iz Kolorada v Ameriki se poroča, da rudokopi pošljejo na razstavo v Pariz velikansko kepo zlata, ki tehta skoraj dve toni. To zlato je vredno šest milijonov frankov.

Industrija napreduje tudi pri — beračih. V New-Yorku je policija prišla na sled neki posebni družbi; zadela je namreč ob družbo beračev, katera je po najmodernejših načelih in po najpopolnejših načinih delovala v povzdigo industrije beraške. Ta akcijska družba je bila tako cvetoča, da si je naročila v Brooklynu neopravljeno stanovanje za 25.000 frankov. V tem stanovanju so bili naloženi društveni zakladi: 3000 bergelj, 4000 rok in nog z lesa, 6000 pisem, katera tožijo o grozni nesreči onih, ki ž njimi po cestah ljudi nadlegujejo. Vsako jutro so se zbrali delničarji v teh prostorih, tam so dobivali vsak dan sredstva za svoje delo čez dan, dobili so berglje za en frank, leseno nogo ali roko za pol franka, pismo za 25 cent. Poleg tega so v društveni pisarni dobili naslove radodarnih ljudi, bolje obiskanih javnih prostorov, podpornih društev itd. Za čas boleznii so bili po društvu z vsem oskrbljeni. Vsak mesec so dobivali izplačane visoke delnice. — Načelnik društva je postal v kratkem bogatin in v gledišču se je uprav kratkočasil z damo v diamantih, ko ga je policija prijela in zaprla. — Sedaj je društvo razgnano in njegovo bivališče je zaprto. Najbrže, da se razkropljeni udje zoder zbero in se lotijo dela, saj človek je ustvarjen za — delo!

Domači pravnik.

Nekaj o pričah.

Kedor se sklicuje v pravdi na priče, navedi njih ime in priimek ter stanovanje in stan, pa tudi natančno okolnosti, o katerih naj pričajo.

Dolžnost vsake, v državi se nahajajoče osebe je, na zahtevo sodišča pričati. Sodišče lahko vsacega prisili, da priča, kedor pa bi pričal po krivem, zadene ga ostra kazen teške ječe.

Kedor na poziv sodišča, katero ga rabi kot pričo, neopravičeno ne pride, temu naloži sodišče, da ima povrniti vse vsled izostanja nastale stroške, poleg tega pa še plačati denarno kazen. Ako bi na zopetni poziv še ne prišel, podvoji se denarna kazen in sodišče dá tako neubogljivo pričo siloma pritirati predse. Razun tega je taka neubogljiva priča tudi strankama, med kojina teče pravda, odgovorna za vsokodo, ki nastane vsled pričine neubogljivosti.

Pričo pa, ki sicer pride na poziv, pa se neopravičeno brani izpovedati, kar vé, zadene denarna kazen, pa tudi zapor. Tudi se naloži taki priči povračilo vsled njene branitve nastalih stroškov, in odgovorna je za vsled branitve strankama provzročeno škodo.

Doma se zaslišijo posebno stari in bolni ljudje.

Opravičijo izostanje nujni in neodložljivi stanovski opravki.

Osebe, ki so radi krivega pričanja ali krive prisege bile obsojene, ne dopusté se k prisegi, ravno tako ne slaboumni in pa tisti, ki za časa zaslišanja še niso 14. leta izpolnili.

Sploh se ne smejo zaslišati tisti, ki takrat, ko bi se imeli zaslišati, niso zmožni razodeti to, kar so opazili, in pa tisti, ki takrat, ko se je vršilo to, o čemer naj pričajo, niso bili v stanu opažati ali zaznavati dotična dejstva. Duhovniki se ne smejo zaslišati o tem, kar se jim je razodelo pri spovedi. Državni uradniki ne o tem, gledé česar jih veže uradna dolžnost molčečnosti, ako jih niso predstojniki od te dolžnosti odvezali.

Ako bi to, o čemer naj priča izpove, doneslo priči ali nje starišem ali dedom, otrokom ali vnukom, ž njo v svaštvu do družega kolena stoječim osebam, stranskim sorodnikom do družega kolena, zakonskemu možu ali ženi, jerobu ali varovancu, nje posinovljencem ali posinovnikom premoženjsko škodo, sramoto ali nevarnost kazenskega zasledovanja, ali ako bi z izpovedbo morala priča izdati obrtno skrivnost, ali ako bi se izpovedba tikala stvari, gledé katerih veže pričo od države priznana dolžnost molčečnosti, potem sme priča odkloniti izpovedbo.

Stranka, ki je ponudila pričo, se lahko tej priči odpove. Ako je pa priča že prišla k sodišču, pa sme nasprotna stranka navzlic taki odpovedi zahtevati, da se zasliši došla priča.

Za smeh in kratek čas.

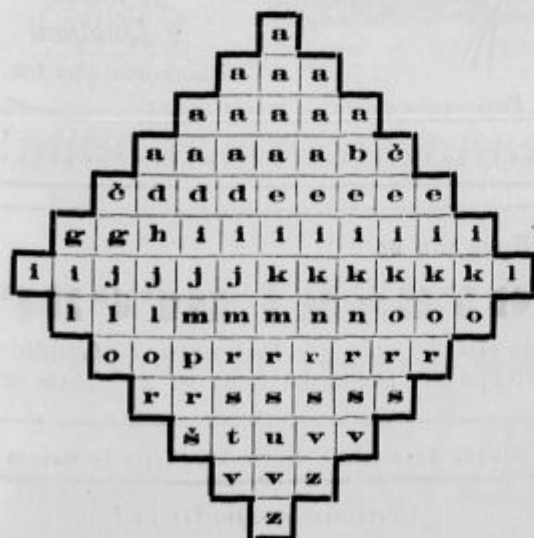
(Pol resne, pol smešne.) — Največ modrovati vedo tisi, ki še niso nič življenja vžili ali pa že preveč! — Večina ljudi misli na ženitev, ko je še prezgodaj ali pa že prepozno. — So ljudje, katerim voda v grlo teče, pa je vendar ne pijó! — Zdrav človek ima tisoč želj, bolan le — eno. — Najhujši stan ima zdravnik, ker se mora z življenjem in smrtjo ob enem boriti. — „Vendar nekaj!“ — dejal je Drobižev Jozelj — ki je celi dan rake lovil, zvečer pa žabo ujel! — Kdor vse vrjame se zelo moti; kdor pa nič — še bolj! — Nekdaj je delo hvalilo mojstra; zdaj pa mojster delo hvali. — Dandanes se veliko bere, še več piše največ pa pozablja. — Če se moški jezí, majnka mu večkrat besed, pri ženskah tega ni.

(Plemenit človek.) Baron: „Danes pa gotovo dobite svoj denar, ker sem se prav bogato oženil.“ — Čevljar: „Gospod baron, pa se vendar niste ravno zaradi mene oženili?“

(Pri mestnem zdravniku.) Ubog delavec: „Prosim, gospod zdravnik, moj otrok je obolel; bodite tako prijazni in pridite ga pogledat.“ Zdravnik: „Ne utegnem, je predač!“ — Delavec drugi dan: „Naznanjam vam, da mi je sin umrl.“ Zdravnik: „Kje imate potrdilo zdravnika, ki ga je zdravil?“ Delavec: „Prosil sem vas včeraj, a niste hoteli priti.“ Zdravnik: „A tako! Je že dobro!“

Besedna uganka.

I.

Zameni te črke tako med seboj, da dobiš 13 besed, ki naj pomenijo: 1. soglasnik; 2. ime znanega nemškega kričača; 3. moža velikana; 4. mesto v Afgani-stanu; 5. ptica samica; 6. bivališče slovečega kranjskega plemiča; 7. polno ime dostojanstvenika Slovenca; 8. krstni imeni dveh kranjskih junakov; 9. prebivalci vasi v radoljiškem okraju; 10. ime večnega popotnika; 11. par orodij za plovbo; 12. tekočina; 13. samoglasnik. Prav sestavljene dajo te besede v sredi od zgoraj navzdol isto ime kakor v sedmi vrsti; začetnice od skrajne leve

do vrha značijo ime geometriške oblike, od skrajne leve navzdol pa žensko delavko; končne črke od vrha proti skrajni desni značijo breme, ki je v ozki zvezi z davki, od spodaj do skrajne desne pa večji polotok v Aziji.

II.

Sestavite iz zlogov: al, blan, bre, bum, ca, ča, ča des, drey, e, fus, gip, id, ja, ka, lja, lour, lu, na, na, ni, ni, ni, ni, nik, o, o, pe, piv, rib, rij, rim, rod, slom, sti, šek, ter, va ven, vod, zal, zevs, besede, ki naj značijo: domača žival; del reke; sloveča božja pot na Francoskem; stvar, ki jo prejmlje upnik; slovenski pesnik; grški bog; prebivalci trga na Notranjskem; ime znanega Francoza; slov. pesnik; spominska knjiga; trg na Notranjskem; fevdni podložnik; krstno ime; nebesno telo; skupina prebivavcev enega jezika; sadno drevo; prebivavci države v severni Afriki. — Če prav sestavite in razvrstite to besede ter preberete začetnice od zgoraj navzdol, zadnjo besedo ter končnice od spodaj navzgor, dobite pozdrav znanemu slovenskemu odlikovancu.

Rešitev ugank v zadnji številki:

Zabavna uganka.

Najprvo sta se sina prepeljala; potem se je eden peljal nazaj in se je oče prepeljal čez reko. — Potem je šel drugi sin nazaj po prvega in sta se zopet oba prepeljala.

Skakalnica.

Prva kitica Dav. Jenkove pesmi: „Tiha luna“.

Besedna uganka.

P o j a v
E r ž j e
T o m a j
G a b e r
O m a r a
L i j o n
D a v k i
I z h o d
N a t a l
A p o l o
R a r o g
J e d r t
E r ž j e
V s t o p

Ako berete začetne črke od zgoraj nazdol, ali pa končne črke od spodaj navzgor, dobite dvakrat po pet goldinarjev.

Vse tri so prav rešili: Franciška Ivana in Marija Petkovšek v Idriji; Uršula Suc v Rihbenkerku; Benedikt Karner, železniški uradnik v Šmartnem pri Slov. gradu; Ivan Jalen v Hlebcah pri Lescah; Ljudevit Vitovič v Ljubljani; Jožef Žagar, učenec v Stari Loki; Franc Seljak v Idriji; Josip Zorko v Široki Seti pri Vačah; Fran Mikuž, organist v Črnem vrhu; M. Rant, nadučitelj na Dobrovi; Vinko Rojnik, organist v Braslovcah; Alojzija in Terezija Pihlar v Žerovincih; Alojzij in Ivan Levstik v Grebenu pri Vel. Laščah; Jernej Petrič, dež. dacar v Senožečah; Fran Fabijančič, davk. sluga v Mokronogu; Tomo Koprivšek, organist v Spitaliču; Jakob Luznar in Ivan Pedar Podkorenem; Karolina Petrič v Vipavi; Ivan Antončič v Markovcu pri Starem trgu; Janez Lahovnik v Šmartnem pri Velenju; Val. Langerholz v Virmažah. — Prvo in drugo: Andrej Porenta v Virmažah; Janez Virant v Kranju; Ivan Fatur na Rakeku; Fran in Janez Triller, Fran Kovčič v Stari Loki; Dragotin Hutter v Rožeku; Simon Jelenc na Jesenicah; Fran Završnik v Gomilskem; Ivana Vidmar v Česnjici (Boh.); Matija Ambrožič na Dobrovi; Gothard Zupan v Litiji; Alojzija Esih v Loki pri Zid. mostu; Marija Lončarič v Središču; Andr. Pavlič v Podgorji. — Samo skakalnico: Antonija in Jos. Kristan v Hlebcah pri Lescah; Lorenc Gregorin na Kravjem brdu; Fran Vavpetič v Tunjicah; Fran Juteršek v Novem trgu; Janez Batič v Žabji vasi. — Samo besedno: Fran Schreiner pri sv. Marjeti (Staj.); Janez Miklavčič v Kranju; Fran Zabret v Kranju; Jan. Cvetek pri sv. Duhu (Boh. Bistrica).

Darovi.

Za novo cerkev v Trnji na Krasu: Čt. gg. Matija Zarnik, župnik v Srednji vasi, 10 gld.; G. Weis, logar na Javorniku, 2 gld.; Valentin Krašovec v Št. Petru, 5 gld.; Nekdo iz Paličja 30 kr.; Nekdo iz Koš 33 kr.; Nekdo iz Trnja 3 gld. 18 kr.; č. g. Klemenc, župnik na Uncu, 25 gld.; Iz Št. Jurja po č. gospodu Antonu Kukuljnu 10 gld.; Neimenovan iz Št. Jurja p. Kranju 5 gld.; France Knific iz Hraša 2 gld.; Nekdo iz Paličja 1 gld.; Mica Česnik iz Trsta 2 gld.; neko dekle iz Poličja 30 kr.; M. Ž. iz Voklega 10 gld.; gospodična v Ničmanovi prodajalnici 2 gld.; iz Šmartna po č. g. Alojziju Šarcu 23 gld. — Bog povrni darovalcem in nam nakloni novih.

➤ Prihodnja številka »DOMOLJUBA« izide dne 20. julija 1899 zvečer.

Loterijske srečke.

Dunaj, 24. junija:	65	25	26	84	64
Gradec, 24. junija:	70	67	50	28	20
Line, 1. julija	8	2	34	9	54
Trst, 17. junija:	83	82	70	4	61

Tržne cene v Ljubljani.

1. julija

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica m. st.	10	—	Špeh, povojen, kgr.	—	70
Rek,	8	—	Surovo maslo,	—	90
Ječmen,	7	20	Jajce, jedno	—	2
Oves,	6	50	Mleko, liter	—	8
Ajda,	8	50	Goveje meso kgr.	—	60
Proso,	9	—	Telečje	—	64
Koruz,	5	60	Svinjsko	—	75
Krompir,	3	50	Koštrunovo	—	40
Leča bktl.	10	—	Pišanec	—	60
Grah,	11	—	Golob	—	20
Pižol,	9	—	Seno, 100 kgr.	—	—
Maslo kgr.	1	—	Slama,	—	—
Mast,	—	70	Drva trda, 4 kub. mtr.	6	40
Špeh, svež	—	64	» mehka	4	60

Največji izbor

Skrbno izdelovanje

Preobleke Poprava

L. Mikusch
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

Lične razglednice

kažočje ljubljanske
župne cerkve,
založila je in prodaja
„Prodajalnica
katol. tisk. društva
(M. Mičman)
v Ljubljani

Možitarjeve ulice števil. 2.

➤ Razprodajalcem dá se znaten popust.

Sprejme se

kovaški učenec

15 do 16 let star pri Valentin Urbančič-u v Ljubljani, Dolenjska cesta št. 2. 458 2-1

Sladna kava šolske družbe sv. Cirila in Metoda

Cenjena gospodinja!

Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov cikorijskih, ampak zahtevajte povsod najboljši pridevek k pravi bobovi kavi, ki se vam bo gotovo dopadel, to je iz čiste cikorijske in sladove tvarine napravljena domača

kava in sladna kava

šolske družbe sv. Cirila in Metoda

411 9 20 Dobiva se povsod!

Sladna kava šolske družbe sv. Cirila in Metoda

Zahtevajte povsod!

Zahtevajte povsod!

Prodaja se

posestvo

v Njivici pri Radečah (Zidani Most) št. 13 z lepo hišo, kletjo, živinskim hlevom in svinjakom, vse v dobrem stanu. Zraven je tudi nekaj njiv, vrt z mladim vže redilnim sadjem. Cena in pogoji prodaje se izvedó pri Petru Repovš, knežjemu logarju v Veliki Njivi pri Polšniku, p. Lilija. 455 3-2

sidro

Liniment. Capsici compos.

352 iz lekarnе Richter-jeve v Pragi 24-18

priznано izvratno bolečine olajšujoče mazilo je dobili posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. v vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh priljubljeno domače zdravilo kar kratko kot 759 40-40

Richter-jev liniment s „sidrom“

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah z znano varstveno marko „sidro“ kot pristae.

Richter-jeva lekarna
pri slatem levu v Pragi.

V najem se dá

žaga

eno uro od postaje Zatičina. Natančneje se izve pri posestnici Ani Bregar, Muljava, št. 22. Pošta Krka, Dolenjsko. 450 3-3

Nj. svetost papež Leon XIII.

sporočili so po svojem zdravniku prof. dr. Lapponiju gosp. lekarnarju G. Piccoliju v Ljubljani pristržno zahvalo za doposlane jim stekleničice

tinkture za želodec

in so njemu s diplomom dné 27. novembra 1897 podelili naslov „Dvorni založnik Nj. svetosti“ s pravico v svoji firmi po leg naslova imeti tudi grb Nj. svetosti.

Imenovan zdravnik ter tudi mnogi drugi sloviti profesorji in doktorji zapisujejo bolčavam G. Piccolijevo želodčno tinkturo, katera krepta želodec, povečuje slast, pospešuje prebavljenje in telesno odprtje. Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvršuje G. Piccoli, lekarnar „pri angeli“ v Ljubljani, na Dunajski cesti.

Tinkture za želodec pošilja izdelovatelj v skatljah po 12 stekleničic za gld. 1:26 a. v., po 24 stekl. za gld. 2:40, po 36 za gld. 3:50, po 70 za gld. 6:50, po 110 za gld. 10:30. — Poštnico mora plačati p. n. naročnik.

361 12-9

Na prodaj je

posestvo

iz proste roke, 9 oralov njiv in gozda, dva sadna vrta, hiša in hlev. Proda se skupaj ali na drobno. Več pove lastnik Jernej Gregorin, Homec št. 9 pri Kamniku. 457 1-1

Zobozdravnik
med. univ. dr. R. FRLAN

ordinuje od 1. julija do 15. oktobra

v Škofji Loki 562 1-1

v Deisingerjevi hiši od 8-12. ure.

Revnim brezplačno.

Posestvo

se prodá iz proste roke pol ure od Škofje-loke, Gorenjsko. 452 2-2

Več je poizvedeti pri gostilničarju Florjan Trdná v Škofjiloki 92.

Oelz-ova kava

je od dné priljubljena ker bo do dné bolj priložljeno bovo kavo spremení v zdravo, okusno in pokrepčevalno redilno sredstvo. 400 (20-10)

Rudeči zavitki z belim trakom.

Vožnje karte
in
tovorni listi

AMERIKO.

312 21 Kraljevi belgijski poštni parnik

**Red Star Linie iz Antverpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.**

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade
Pojasnila daje:

Red Star Linie

Dunaj IV., Wiednergürtel 20,

ali pa 317 25-16

ANTON REBEK v Ljubljani, Kolodvorske ulice 29.

HERBABNY-jev

podfosfornasto-kisli 415 20-8

apneno-železni sirup.

Ta 29 let z največjim uspehom rabljeni prsni sirup raztaplja sluz, upokojuje kašelj, pomanjšuje pôt, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljive fosforno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabotnih otrocih pospešujejo narejanje kostij. 896 (20-20)

Cena steklenici 1. glđ 25 kr., po pošti 20 kr.
več za zavijanje. (Polsteklenic ni.)

Prosimo, da se vedno zrecno zahteva Herbabny-jev apneno-železni sirup. Kot znak izvora se nahaja v steklu in na zamašku ime, „Herbabny“ vtisnjeno z vzvišenimi črkami in nosi vsaka steklenica poleg stoječo uradno registrov. varstveno znamko, na katera znamenja naj se blagovoli paziti.

Osrednje skladišče

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII./I, Kaiserstrasse 73 in 75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju in v kronovinah.

Birmanska darila!

Priporočam svojo bogato največjo zalogo zlatih, srebrnih in nikelastih 442 5

— U R —

verižic, uhanov, zapesnic, ovratnih verižic, prstanov itd. po jako znižanih cenah.

Se priporočam ter uljudno vabim

Fr. Čuden

trgovina z zlatino in srebrnino v Ljubljani, na mestnem trgu.

Censki gratis in franko!

Najnovije stvari. — Vse novosti najceneje

Društvo za dietetične izdelke, Curih.

Enterorosa

idealno dietetično zdravilo za odrasle in otroke.

S prav izrednim vspehom se rabi pri slabem prebavljenji, pri akutnem in kroničnem želodčnem in črevesnem katáru, driski, kolelini — tudi tedaj, če druga sredstva ne pomagajo. To spričujejo profesorji, zdravniki in zahvalna pisma privatnikov. V vsaki hiši naj bi jo imeli.

Prodaja se v puščah in škatljah po 1 glđ. 50 kr. in 60 kr.

Apneni kasein

(Calcium - Phosphat - Casein) v obliki praška.

Izredni živež za veliko in malo.

Edino umen način, apno v večji meri spraviti v organizem, kadar je tega treba zaradi zdravja.

Redi kri in vtrjuje kosti, je toraj priporočati že malim otrokom.

Poseben učinek napravlja pri bledici, malokrvnosti, pri živčnih boleznih, škrofelnih, krvici; je porodnicam in drugim krepilo prve vrste. 456 18-1

Potrjeno po veljakh.

Prodaja se v puščah po 1 glđ. 50 kr.

* Dobiti je v vseh lekarnah. *

Kdor si želi omisliti lepo, trpežno in ceno streho iz škrlja, blagovoli naj se obrniti do mene podpisanega, ker le edino pri nas se dobi

najizbornejši kranjski škrl (Dachschiefer).

Prevzamem cele strešne naprave z tesarskim in kleparskim delom vred. Delo najsolidneje. Jamstvo na več let. — Za obilno naročbo se priporoča z najodličnejšim spoštovanjem

437 10-5

Fran Kovič

Osredke, p. Dol, (Lustthal) Kranjsko.